

Kaupunginvaltuusto
Kaupunginhallitus

§ 48
§ 267

17.06.2019
12.08.2019

Valtuustoaloite / Määräaikainen päätoiminen kaupunginhallituksen puheenjohtaja

327/00.001/2019

KV 17.06.2019 § 48

Kemijärven kaupungin hallintosäännön 121 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle. Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Kokouksessa jätettiin seuraava valtuustoaloite:

Määräaikainen päätoiminen kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Kemijärven kaupungin taloustilanne on ollut jo monen vuoden ajan erittäin heikko ja useista yrityksistä huolimatta korjausta tilanteeseen ei ole saatu aikaan. On esitetty monia eri toimenpiteitä ja eri kokoonpanoilla nimetyt ryhmät ovat esittäneet keinoja tilanteen korjaamiseksi, mutta tulokset ovat kuitenkin jääneet vähäisiksi. Tässä tilanteessa poliittisten päättäjien on kyettävä yhdistämään voimansa ja ottamaan suurempi rooli asioiden valmistelussa ja päätökseen viemisessä.

Suomen Keskustan Kemijärven valtuustoryhmä esittää, että kaupunginhallituksen puheenjohtajasta tehdään määräaikaisesti päätoiminen. Tällä muutoksella kaupunginhallituksen puheenjohtajalla on enemmän aikaa perehtyä asioihin, niiden valmisteluun ja eteenpäin viemiseen. Tavoitteena on, että valmistelu saadaan paremmaksi, kun poliittinen näkemys on jo aikaisessa vaiheessa mukana. Tavoitteena on, että poliittisten ryhmien keskinäistä yhteistyötä tiivistetään samoin kuin yhteistyötä johtaviin virkamiehiin.

Voimakkaammalla poliittisella otteella tuetaan valmistelua ja päätösten täytäntöönpanoa, asioiden päätökseen vienti paranee ja nopeutuu. Näillä kehittämistoimenpiteillä ja tällä panostuksella on tarkoitus saada kaupungin talous ja elinvoima kuntoon huomattavasti nopeammin.

Suomen Keskustan Kemijärven valtuustoryhmä

Päätös: Merkittiin valtuustoaloite tiedoksi ja valmisteltavaksi hallinto- ja tukipalveluissa.

KH 12.08.2019 § 267

Kuntalain 33 § 2 mom. mukaan valtuusto voi päättää, että valtuuston puheenjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä

lautakuntien ja valiokuntien puheenjohtajat toimivat päätoimisina tai osa-aikaisina luottamushenkilöinä. Päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemasta ja oikeudesta saada virka- tai työvapaata sekä palkasta ja korvauksista säädetään kuntalain 80 §:ssä. Päätoimiseen luottamustoimeen voidaan valita henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Valtuusto päättää päätoimiselle luottamushenkilölle maksettavasta kuukausipalkasta ja korvauksista. Päätoimisella luottamushenkilöllä on oikeus saada vuosilomaa, sairauslomaa ja perhevapaata sekä työterveyshuollon palveluja samoin perustein kuin kunnallisella viranhaltijalla.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä, jota kunnanhallituksen tehtävien toteuttaminen edellyttää (kuntal 40 §).

Hallintosäännön 4 §:ssä on määrätty muista kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävistä seuraavasti:

1. johtaa kaupunkistrategian sekä kaupunginhallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä kaupungin asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin,
2. vastaa kaupunginjohtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja huolehtii kaupunginhallituksen ja valtuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla,
3. vastaa siitä, että kaupunginjohtajan kanssa käydään vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelut,
4. päättää kaupunginjohtajan enintään seitsemän (7) päivää kestävästä vuosilomasta ja muista enintään seitsemän (7) päivän virkavapaista,
5. päättää sellaisen virkavapauden myöntämisestä kaupunginjohtajalle, jonka saamiseen kaupunginjohtajalla on lainsäädännön tai virkaehtosopimuksen mukaan ehdoton oikeus sekä
6. hyväksyy kaupunginjohtajan matkalaskut ja muut kaupunginjohtajalle maksettavat korvaukset.

Kuntaliiton tietojen mukaan tammikuussa 2018 päätoimisia hallituksen puheenjohtajia oli kolmessa (3) kunnassa (Lahti, Rovaniemi ja Turku) ja osa-aikaisia yhdeksässä (9) kunnassa (Espoo, Hämeenlinna, Jyväskylä, Kotka, Lohja, Naantali, Raahen, Rauma ja Riihimäki). Kuntaliiton tekemän tutkimuksen mukaan vuonna 2015 suuren kaupungin hallituksen puheenjohtajan työ vei aikaa keskimäärin 15 tuntia viikossa.

Mikäli kaupunginvaltuusto päättää, että hallituksen puheenjohtaja on päätoiminen syksystä 2019 alkaen, vaatii se lisämäärärahan talousarvioon 2019. Tällä hetkellä toimivien päätoimisten hallitusten puheenjohtajien palkkataso on n. puolet kaupunginjohtajan palkasta: Lahti 5 000 €/kk, Rovaniemi 4 903 €/kk ja Turku 5 800 €/kk.

Päätoimisten ja osa-aikaisten puheenjohtajien etuina nähdään, että he ehtivät

paremmin perehtyä asioihin ja johtaa poliittista yhteistyötä ja keskusteluita. Päätöksenteon laadukkuus ja nopeus voivat näin ollen parantua ja taloudellisia säästöjä voidaan saada aikaan. Lisäksi kunnan poliittinen johtaminen henkilöityy heihin, mikä lisää kunnan päätöksenteon läpinäkyvyyttä kuntalaisten suuntaan. Kokoaikaiset ja osa-aikaiset luottamushenkilöiden nähdään mahdollistavan aktiivisemmän vuorovaikutuksen päättäjien ja kuntalaisten välillä. Monille osa- tai kokoaikaluoottamushenkilöille onkin määritelty kunnan edustamiseen liittyviä tehtäviä.

Osa-aikaisten ja kokoaikaisten luottamushenkilöiden haittapuolena vastaavasti on nähty se, että se eriarvoistaa luottamushenkilöitä kunnan sisällä. Osa- ja kokoaikaisten luottamushenkilöiden nähdään myös synnyttävän riskin siitä, että luottamushenkilöt alkavat puuttumaan liikaa operatiiviseen johtamiseen, mikä johtaa johtamisen epäselvyyteen ja negatiiviseen toimintakulttuuriin.

(Palvelualuejohtaja Marjo Säarelä, 040 568 2130)

Kunnat, joissa on kokoaikainen hallituksen puheenjohtaja, ovat kokoluokaltaan suuria. Niissä poliittisen keskustelun tarve on myös suuri. Kemijärven koko olisi kuntien vertailussa poikkeuksellisen pieni.

Hallituksen esityslistojen mukaan 1.1.-30.6.2019 välisenä aikana käsiteltävissä asioissa oli keskimäärin 1 (yksi) asia/kokous, joka olisi voinut tarvita laajempaa poliittista keskustelua. Laaja-alainen kehittäminen ja keskustelu luottamus- ja virkamiesten välillä toteutuu nyt kaupungin valtuuston ja -hallituksen iltakouluissa, joita on pidetty useita, ja aina tarvittaessa. Lisäksi luottamushenkilöt ja virkamiehet toimivat yhdessä erilaisissa työ- ja kehittämissyryhmissä mm. kouluverkko -työryhmä. Tämän lisäksi on järjestetty useita kuntalaisille tarkoitettuja tilaisuuksia eri teemoista. Valtuustoryhmien puheenjohtajien kokouksia luottamusmiehet pitävät säännöllisesti, jossa poliittista keskustelua käydään. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja, valtuuston puheenjohtaja sekä kaupunginjohtaja käyvät keskenään keskusteluja asioista, jotka vaativat laajempaa näkemystä valmisteluun. Tämän näkemyksen kaupunginjohtaja välittää alaisilleen valmistelussa huomioitavaksi. Lisäksi kaupungilla on konserni- ja elinkeinojaosto, jonka tehtävänä on käydä poliittista ja näkemyksellistä keskustelua virkamiesten kanssa valmistelun tueksi. Tätä toimintaa voidaan kehittää edelleen, jos sellaiselle nähdään tarvetta. Perlacon/Laesterä on tekemässä yhdessä talouden sopeutusohjelman, jolla kaupungin talous saadaan kestäväälle tasolle. Tässä työssä ovat mukana luottamusmiehet sekä virkamiehet.

(Kaupunginjohtaja Atte Rantanen, 040 726 6601)

Päätösehdotus (kaupunginjohtaja): Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että edellä mainittu selvitys aloitteeseen merkitään tiedoksi ja että aloite ei anna aihetta jatkotoimenpiteisiin ja aloite merkitään loppuun käsitellyksi.

Päätös: Merkittiin, että Lea Koskela jäväsi itsensä ja poistui esteellisenä kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. (HL 28 § 1. osallisuusjäävi). Varajäsen Tarja Kaisanlahti oli kokouksessa läsnä tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan. Puheenjohtajana tämän pykälän ajan toimi Markku Harju.

Päätösehdotus hyväksyttiin.